

OBSAH

POUŽITÉ SKRATKY	A19
ÚVOD	A23
1 LEGISLATÍVNE POSTAVENIE RASTLINNÝCH LIEKOV	1
2 MECHANIZMY ÚČINKOV RASTLINNÝCH OBSAHOVÝCH LÁTOK A ICH METABOLITOV .	5
Oligosacharidy	11
β-(1→3)-Glukány	11
β-(2→1)-Fruktány	12
Heteropolysacharidy	12
Chalkóny	14
Flavonoidy	14
Izoflavóny a izoflavanóny	18
Triesloviny	19
Kumaríny	23
Fenolové glykozidy	24
Lignány	25
Diarylheptanoidy (kurkuminoidy)	26
Arylalkanóny	27
Deriváty kyseliny škoricovej	28
Deriváty kyseliny benzoovej	29
Fenyletanoidy	29
Monoterpénové, fenyylpropanoidné a ftalidové zložky silíc	30
Glukozidy monoterpénov	34
Iridoidy a sekoiridoidy	35
Seskviterpény	37
Diterpény	39
Triterpénové a steroidné aglykóny	40
Triterpénové a steroidné saponíny	42
Tetraterpény	47
Deriváty floroglucinolu	48
Antraglykozidy	49
Xantínové deriváty	50
Alkamidy	51
Amidy derivátov kyseliny škoricovej	52
Kanabinoidy	53
Tiosulfináty a ich degradačné produkty	54
Glukozinoláty a ich degradačné produkty	56
Xantóny	57
Horčiny	57
Nesacharidové rastlinné látky sladkej chuti	60
Triglyceridy	62
Hypericín	63
Kremičitany	63
Draslík	64
Jód	64
3 LIEKOVÉ INTERAKCIE RASTLINNÝCH DROG	65

4 DROGY S MONOGRAFIU EÚ	67
4.1 Tráviaci trakt a metabolizmus	
4.1.1 Prírodné liečivá používané pri liečbe zápalu alebo podráždenia ústnej dutiny . . .	67
Agrimoniae herba – vňať repíka	67
Althaeae radix – koreň ibiša	68
Calendulae flos – kvet nechtíka	69
Caryophylli floris aetheroleum – silica kvetu klinčekovca	70
Hamamelidis cortex – kôra hamamelu	71
Hamamelidis folium – list hamamelu	71
Lichen islandicus – lišajník islandský	72
Malvae folium – list slezu	73
Malvae sylvestris flos – kvet slezu lesného	73
Matricariae flos – kvet rumančeka	74
Melaleucaae aetheroleum – silica melaleuky	76
Myrrha – myrha	76
Myrtilli fructus siccus – usušený plod čučoriedky	77
Plantaginis lanceolatae folium – list skorocelu kopijovitého	78
Polygoni avicularis herba – vňať stavikrva vtáčieho	79
Quercus cortex – kôra duba	80
Rosae flos – kvet ruže	81
Rubi idaei folium – list maliny obyčajnej	82
Salviae officinalis folium – list šalvie lekárskej	82
Tormentillae rhizoma – podzemok nátržníka	84
4.1.2 Prírodné liečivá používané proti vracaniu	84
Zingiberis rhizoma – podzemok d'umbieru	84
4.1.3 Prírodné liečivá používané pri zápche	86
Aloe barbadensis – aloa barbadoská	86
Aloe capensis – aloa kapská	86
Frangulae cortex – kôra krušiny	87
Lini semen – semeno ľanu	88
Plantaginis ovatae semen – semeno skorocelu vajcovitého	89
Plantaginis ovatae seminis tegumentum – osemenie skorocelu vajcovitého	89
Polypodii rhizoma – podzemok sladiča	90
Psyllii semen – semeno skorocelu (blškové semeno)	91
Rhamni purshianae cortex – kôra krušiny Purshovej	92
Rhei radix – koreň rebarbory	92
Ricini oleum raffinatum – ricínový olej rafinovaný	93
Ricini oleum virginale – ricínový olej panenský	94
Sennae foliolum – lístok senny	94
Sennae fructus – plod senny	95
4.1.4 Prírodné liečivá používané pri hnačke	96
Agrimoniae herba – vňať repíka	96
Cinnamomi cortex – kôra škoricovníka	96
Fragariae folium – list jahody	97
Myrtilli fructus siccus – suchý plod čučoriedky	97
Quercus cortex – kôra duba	97
Rubi idaei folium – list maliny obyčajnej	97
Tormentillae rhizoma – podzemok nátržníka	97
4.1.5 Prírodné liečivá používané pri obezite	97
Fuci vesiculosi thallus – stielka chaluhy	98
4.1.6 Prírodné liečivá používané pri nechutenstve	99
Absinthii herba – vňať paliny pravej	99
Arctii radix – koreň lopúcha	100
Centaurii herba – vňať zemežlče	102
Cichorii radix – koreň čakanky	103
Cnici benedicti herba – vňať benediktu lekárskeho	104
Gentianae radix – koreň horca	104
Harpagophyti radix – koreň hákovca	106

Lichen islandicus – lišajník islandský	106
Marrubii herba – vňať jablčníka	106
Menyanthidis trifoliatae folium – list vachty trojlístkovej	107
Millefolii flos – kvet rebríčka	108
Millefolii herba – vňať rebríčka	109
Taraxaci officinalis herba cum radice – vňať púpavy lekárskej s koreňom	110
Taraxaci officinalis radix – koreň púpavy lekárskej	111
Trigonellae foenugraeci semen – semeno senovky gréckej	111
4.1.7 Prírodné liečivá používané pri žalúdočno-črevných ťažkostiach	112
Absinthii herba – vňať paliny pravej	113
Althaeae radix – koreň ibiša	113
Anisi aetheroleum – silica anízu	113
Anisi fructus – plod anízu	114
Boldi folium – list boldovníka	114
Carvi aetheroleum – silica rasce	115
Carvi fructus – plod rasce	115
Centaurii herba – vňať zemežlče	116
Chamomillae romanae flos – kvet parumanu spanilého	116
Cichorii radix – koreň čakanky	117
Cinnamomi cortex – kôra škoricovníka	117
Cinnamomi zeylanici corticis aetheroleum – silica kôry škoricovníka cejlónskeho	117
Cnici benedicti herba – vňať benediktu lekárskeho	117
Curcumae longae rhizoma – podzemok kurkumy pravej	118
Curcumae zanthorrhizae rhizoma – podzemok kurkumy žltokoreňovej	119
Cynarae folium – list artičoky	119
Foeniculi amari fructus – plod pravého fenikla	120
Foeniculi dulcis fructus – plod sladkého fenikla	121
Fumariae herba – vňať zemedymu	122
Gentianae radix – koreň horca	122
Harpagophyti radix – koreň hákovca	122
Helichrysi flos – kvet slamihy	123
Hyperici herba – vňať ľubovníka	123
Juniperi aetheroleum – silica borievky	125
Juniperi galbulus – nepravý plod borievky	126
Lini semen – semeno ľanu	126
Liquiritiae radix – koreň sladkého drievka	126
Malvae folium – list slezu	129
Malvae sylvestris flos – kvet slezu lesného	129
Marrubii herba – vňať jablčníka	129
Mastix – mastix	129
Matricariae flos – kvet rumančeka	129
Melissae folium – list medovky	129
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	130
Menthae piperitae folium – list mäty piepornej	131
Menyanthidis trifoliatae folium – list vachty trojlístkovej	132
Millefolii flos – kvet rebríčka	132
Millefolii herba – vňať rebríčka	132
Origanum dictamnii herba – vňať pamajoránu krétskeho	132
Origanum majoranae herba – vňať majoránu záhradného	133
Rosmarini folium – list rozmarínu	134
Salviae officinalis folium – list šalvie lekárskej	134
Sideritis herba – vňať ránhoja	135
Silybi mariani fructus – plod ostropestreca mariánskeho	135
Taraxaci officinalis herba cum radice – vňať púpavy lekárskej s koreňom	136
Taraxaci officinalis radix – koreň púpavy lekárskej	137
Verbenae citriodora folium – list alojzie citrónovej	137
Zingiberis rhizoma – podzemok d'umbieru	137

4.1.8 Prírodné liečivá používané pri bolesti zubov	137
Caryophylli floris aetheroleum – silica kvetu klinčekovca	138
4.2 Kardiovaskulárny systém	139
4.2.1 Prírodné liečivá používané na zmiernenie prechodných srdcových ťažkostí	139
Crataegi folium cum flore – list hlohu s kvetom	139
Leonuri cardiaca herba – vňať srdcovníka obyčajného	140
4.2.2 Prírodné liečivá používané na zosilnenie vylučovania moču	141
Arctii radix – koreň lopúcha	142
Betulae folium – list brezy	142
Equiseti herba – vňať prasličky	142
Fragariae folium – list jahody	143
Fraxini folium – list jaseňa	143
Graminis rhizoma – podzemok pýru	144
Herniariae herba – vňať prietržníka	145
Juniperi aetheroleum – silica borievky	145
Juniperi galbulus – nepravý plod borievky	145
Levistici radix – koreň ligurčeka	145
Mate folium – list cezmíny (maté)	146
Oleae folium – list olivy	147
Ononidis radix – koreň ihlice	147
Orthosiphonis folium – list bazalky tyčinkovej	148
Phaseoli fructus sine semine – plod fazule bez semien	150
Pilosellae herba cum radice – vňať chlpánika s koreňom	150
Polygoni avicularis herba – vňať stavikrva vtáčieho	151
Ribis nigri folium – list ríbezle čiernej	151
Solidaginis virgaureae herba – vňať zlatobyle obyčajnej	151
Taraxaci folium – list púpavy	152
Taraxaci officinalis herba cum radice – vňať púpavy lekárskej s koreňom	152
Taraxaci officinalis radix – koreň púpavy lekárskej	153
Urticae folium – list prhlavy	153
Urticae herba – vňať prhlavy	153
4.2.3 Prírodné liečivá používané pri ochoreniach žíl	154
Ginkgonis folium – list ginka	154
Hippocastani cortex – kôra pagaštana	156
Hippocastani semen – semeno pagaštana	157
Meliloti herba – vňať komonice	158
Myrtilli fructus recens – čerstvý plod čučoriedky	159
Rosmarini aetheroleum – silica rozmarínu	160
Rosmarini folium – list rozmarínu	160
Rusci rhizoma – podzemok listnatca	160
Vitis viniferae folium – list viniča hroznorodého	161
4.2.4 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie hemoroidov	162
Hamamelidis cortex – kôra hamamelu	162
Hamamelidis folium – list hamamelu	162
Hippocastani cortex – kôra pagaštana	162
Quercus cortex – kôra duba	162
Rusci rhizoma – podzemok listnatca	162
Vitis viniferae folium – list viniča hroznorodého	162
4.2.5 Prírodné liečivá používané ako hypolipidemiká	162
Plantaginis ovatae seminis tegumentum – osemenie skorocelu vajcovitého	162
4.2.6 Prírodné liečivá používané pri lámavosti vlások	162
Myrtilli fructus recens – čerstvý plod čučoriedky	162
Vitis viniferae folium – list viniča hroznorodého	162
4.2.7 Prírodné liečivá používané na prevenciu aterosklerózy	163
Allii sativi bulbus – cibuľa cesnaku sateho	163
4.3 Koža	165
4.3.1 Prírodné liečivá používané pri liečbe zápalov kože	165
Agrimoniae herba – vňať repíka	165

Avenae fructus – plod ovsu	165
Calendulae flos – kvet nechtíka	166
Hamamelidis cortex – kôra hamamelu	166
Hamamelidis folium – list hamamelu	166
Hamamelidis folium et cortex aut ramunculus destillatum – destilát listu a kôry alebo konárikov hamamelu	166
Hyperici herba – vňať ľubovníka	166
Juglandis folium – list orecha	166
Mastix – mastix	167
Matricariae aetheroleum – silica rumančeka	167
Matricariae flos – kvet rumančeka	168
Meliloti herba – vňať komonice	168
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	168
Oenotherae oleum – pupalkový olej	168
Origani dictamni herba – vňať pamajoránu krétskeho	169
Quercus cortex – kôra duba	169
Rosae flos – kvet ruže	169
Salviae officinalis folium – list šalvie lekárskej	169
Trigonellae foenugraeci semen – semeno senovky gréckej	169
4.3.2 Prírodné liečivá používané pri ošetrovaní rán kože	169
Agrimoniae herba – vňať repíka	170
Avenae fructus – plod ovsu	170
Calendulae flos – kvet nechtíka	170
Centellae asiaticae herba – vňať centely ázijskej	170
Echinaceae purpureae herba recens – čerstvá vňať echinacey purpurovej	171
Equiseti herba – vňať prasličky	172
Hyperici herba – vňať ľubovníka	172
Mastix – mastix	172
Matricariae flos – kvet rumančeka	172
Melaleucaae aetheroleum – silica melaleuky	172
Millefolii flos – kvet rebríčka	172
Millefolii herba – vňať rebríčka	172
Myrrha – myrha	173
Origani majoranae herba – vňať majoránu záhradného	173
4.3.3 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie modrín	173
Arnicae flos – kvet arniky	173
Hippocastani semen – semeno pagaštana	174
Origani dictamni herba – vňať pamajoránu krétskeho	174
Symphyti radix – koreň kostihoja	174
4.3.4 Prírodné liečivá používané proti nadmernému poteniu dlaní alebo chodidiel	175
Juglandis folium – list orecha	175
Salviae officinalis folium – list šalvie lekárskej	175
4.3.5 Prírodné liečivá používané pri mykózach chodidiel	175
Melaleucaae aetheroleum – silica melaleuky	175
4.3.6 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie ekzémov	175
Solani dulcamarae stipites – stonky ľuľka sladkohorkého	175
4.3.7 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie mastnej pleti	176
Arctii radix – koreň lopúcha	176
Urticae herba – vňať príhlavy	177
Viola herba cum flore – vňať fialky s kvetom	177
4.3.8 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie akné a kožných vriedkov	178
Matricariae flos – kvet rumančeka	178
Melaleucaae aetheroleum – silica melaleuky	178
Myrrha – myrha	178
4.4 Urogenitálny systém	179
4.4.1 Prírodné liečivá používané pri benígnej hyperplázii prostaty	179
Cucurbitae semen – semeno tekvice	179
Epilobii herba – vňať vrbovky	180

Pruni africanae cortex – kôra vavrínovca afrického	181
Sabalis serrulatae fructus – plod serenoy plazivej	181
Urticae radix – koreň prhlavy	182
4.4.2 Prírodné liečivá používané pri infekcii močových ciest	183
Uvae ursi folium – list medvedice	183
Vaccinii macrocarpi fructus – plod kľukvy veľkoplodej	185
4.4.3 Prírodné liečivá používané pri premenštruačnom syndróme	186
Agni casti fructus – plod vitexu jahňacieho	186
4.4.4 Prírodné liečivá používané pri problémoch v menopauze	187
Cimicifugae rhizoma – podzemok ploštičníka	187
4.4.5 Prírodné liečivá používané pri menštruačných ťažkostiach	188
Bursae pastoris herba – vňať pastierskej kapsičky obyčajnej	188
Foeniculi amari fructus – plod pravého fenikla	189
Foeniculi dulcis fructus – plod sladkého fenikla	189
Millefolii flos – kvet rebríčka	189
Millefolii herba – vňať rebríčka	189
Rubi idaei folium – list maliny obyčajnej	189
4.5 Muskuloskeletálny systém	190
4.5.1 Prírodné liečivá používané pri bolestiach svalov	190
Arnicae flos – kvet arniky	190
Capsici fructus – plod papriky	190
Eucalypti aetheroleum – silica eukalyptu	191
Juniperi aetheroleum – silica borievky	191
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	191
Menyanthidis trifoliatae folium – list vachty trojlístkovej	191
Rosmarini aetheroleum – silica rozmarínu	191
Rosmarini folium – list rozmarínu	191
4.5.2 Prírodné liečivá používané pri bolestiach kĺbov	191
Arnicae flos – kvet arniky	192
Filipendulae ulmariae flos – kvet túžobníka brestového	192
Filipendulae ulmariae herba – vňať túžobníka brestového	192
Fraxini folium – list jaseňa	193
Harpagophyti radix – koreň hákovca	193
Juniperi aetheroleum – silica borievky	193
Menyanthidis trifoliatae folium – list vachty trojlístkovej	193
Ribis nigri folium – list ríbezle čiernej	193
Rosmarini aetheroleum – silica rozmarínu	193
Rosmarini folium – list rozmarínu	193
Salicis cortex – kôra vrby	193
Symphyti radix – koreň kostihoja	194
Urticae folium – list prhlavy	194
Urticae herba – vňať prhlavy	194
4.6 Nervový systém	195
4.6.1 Prírodné liečivá používané pri bolesti hlavy	195
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	195
Salicis cortex – kôra vrby	195
Tanacetii parthenii herba – vňať rimbaby obyčajnej	195
4.6.2 Prírodné liečivá používané pri depresii	195
Hyperici herba – vňať ľubovníka	196
4.6.3 Prírodné liečivá používané proti demencii	196
Ginkgonis folium – list ginka	196
4.6.4 Prírodné liečivá používané na zmiernenie pocitu únavy a slabosti	196
Camelliae sinensis folium non fermentatum – nefermentovaný list čajovníka čínskeho	196
Colae semen – semeno koly	197
Eleutherococci radix – koreň všehojevca	198
Ginseng radix – koreň všehoja (koreň ženšenu)	199
Mate folium – list cezmíny (maté)	200

Guaranae semen – semeno paulínie (semeno guarany)	200
Rhodiolae roseae radix et rhizoma – koreň a podzemok rozchodnice ružovej	201
4.6.5 Prírodné liečivá používané na zmiernenie príznakov psychického stresu	202
Avenae herba – vňať ovsa	202
Crataegi folium cum flore – list hlohu s kvetom	203
Eschscholziae herba – vňať slnčovníka	203
Hyperici herba – vňať ľubovníka	203
Lavandulae aetheroleum – silica levandule	203
Lavandulae flos – kvet levandule	204
Leonuri cardiaca herba – vňať srdcovníka obyčajného	205
Lupuli flos – kvet chmeľu	205
Melissae folium – list medovky	207
Passiflorae herba – vňať mučenky	207
Rhodiolae roseae radix et rhizoma – koreň a podzemok rozchodnice ružovej	208
Tiliae flos – kvet lipy	208
Valerianae aetheroleum – silica valeriány	209
Valerianae radix – koreň valeriány	209
Verbenae citriodora folium – list alojzie citrónovej	211
4.6.6 Prírodné liečivá používané pri stavoch prechodného duševného vyčerpania	211
Hyperici herba – vňať ľubovníka	211
Lavandulae aetheroleum – silica levandule	211
Lavandulae flos – kvet levandule	211
4.6.7 Prírodné liečivá používané na navodenie spánku	212
Avenae herba – vňať ovsa	212
Crataegi folium cum flore – list hlohu s kvetom	212
Eschscholziae herba – vňať slnčovníka	212
Hyperici herba – vňať ľubovníka	212
Lavandulae aetheroleum – silica levandule	212
Lavandulae flos – kvet levandule	212
Lupuli flos – kvet chmeľu	212
Melissae folium – list medovky	212
Passiflorae herba – vňať mučenky	212
Valerianae aetheroleum – silica valeriány	212
Valerianae radix – koreň valeriány	212
Verbenae citriodora folium – list alojzie citrónovej	212
4.7 Respiračný systém	213
4.7.1 Prírodné liečivá používané pri liečbe zápalu alebo podráždenia hltanu	213
Agrimoniae herba – vňať repíka	213
Althaeae radix – koreň ibiša	213
Calendulae flos – kvet nechtíka	213
Caryophylli floris aetheroleum – silica kvetu klinčekovca	213
Lichen islandicus – lišajník islandský	213
Malvae folium – list slezu	213
Malvae sylvestris flos – kvet slezu lesného	213
Matricariae flos – kvet rumančeka	213
Plantaginis lanceolatae folium – list skorocelu kopijovitého	213
Polygoni avicularis herba – vňať stavikrva vtáčieho	213
Rosae flos – kvet ruže	213
Rubi idaei folium – list maliny obyčajnej	213
Salviae officinalis folium – list šalvie lekárskej	214
Sisymbrii officinalis herba – vňať huľavníka lekárskeho	214
Verbasci flos – kvet divozela	214
4.7.2 Prírodné liečivá používané na uľahčenie vykašliavania hlienov	216
Anisi aetheroleum – silica anízu	216
Anisi fructus – plod anízu	216
Eucalypti aetheroleum – silica eukalyptu	216
Eucalypti folium – list eukalyptu	216
Foeniculi amari fructus – plod pravého fenikla	217

Foeniculi dulcis fructus – plod sladkého fenikla	217
Grindeliae herba – vňať grindélie	217
Hederae folium – list brečtana	218
Liquiritiae radix – koreň sladkého drievka	219
Marrubii herba – vňať jablčníka	219
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	219
Polypodii rhizoma – podzemok sladiča	219
Primulae flos – kvet prvosienky	219
Primulae radix – koreň prvosienky	220
Thymi herba – vňať materinej dúšky	221
Thymi typo thymolo aetheroleum – silica materinej dúšky tymolového typu	222
Verbasci flos – kvet divozela	222
4.7.3 Prírodné liečivá používané na utlmenie kašľa	222
Althaeae radix – koreň ibiša	222
Lichen islandicus – lišajník islandský	222
Malvae folium – list slezu	222
Malvae sylvestris flos – kvet slezu lesného	223
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	223
Origanum dictamnii herba – vňať pamajoránu krétskeho	223
Plantaginis lanceolatae folium – list skorocelu kopijovitého	223
Sideritis herba – vňať ránhoja	223
Sisymbrium officinalis herba – vňať huľavníka lekárskeho	223
4.7.4 Prírodné liečivá používané pri podpornej liečbe prechladnutia	223
Allium sativum bulbosum – cibula cesnaku sateho	223
Anisi aetheroleum – silica anízu	223
Anisi fructus – plod anízu	223
Echinacea angustifolia radix – koreň echinacey úzkolistej	224
Echinacea pallida radix – koreň echinacey bledej	224
Echinacea purpurea radix – koreň echinacey purpurovej	225
Echinacea purpurea herba recens – čerstvá vňať echinacey purpurovej	225
Eucalypti aetheroleum – silica eukalyptu	225
Eucalypti folium – list eukalyptu	225
Filipendula ulmaria flos – kvet túžobníka brestového	225
Filipendula ulmaria herba – vňať túžobníka brestového	225
Foeniculi amari fructus – plod pravého fenikla	226
Foeniculi dulcis fructus – plod sladkého fenikla	226
Grindeliae herba – vňať grindélie	226
Liquiritiae radix – koreň sladkého drievka	226
Marrubii herba – vňať jablčníka	226
Matricariae flos – kvet rumančeka	226
Menthae piperitae aetheroleum – silica mäty piepornej	226
Origanum dictamnii herba – vňať pamajoránu krétskeho	226
Pelargonium radix – koreň muškátu	226
Polygonum aviculare herba – vňať stavikrva vtáčieho	227
Polypodii rhizoma – podzemok sladiča	227
Primulae flos – kvet prvosienky	227
Primulae radix – koreň prvosienky	227
Sambucus flos – kvet bazy	227
Sideritis herba – vňať ránhoja	228
Thymi herba – vňať materinej dúšky	228
Thymi typo thymolo aetheroleum – silica materinej dúšky tymolového typu	228
Tiliae flos – kvet lipy	228
Verbasci flos – kvet divozela	228
4.8 Zmyslové orgány	229
4.8.1 Prírodné liečivá používané na ošetrovanie očí	229
Hamamelidis folium et cortex aut ramunculus destillatum – destilát listu a kôry alebo konárikov hamamelu	229

5 DROGY BEZ MONOGRAFIE EÚ	231
Abelmoschi corolla – kvetná koruna ibišteka	231
Acanthopanax gracilistylis cortex – kôra všehojevca uzlokvetého	231
Achyranthis bidentatae radix – koreň achyranthu dvojzubého	232
Adhatoda vasicae folium – list justície malabarskej	232
Akebiae caulis – stonka akébie	233
Alchemillae herba – vňať alchemilky	233
Alpiniae oxyphyllae fructus – plod alpínie ostrolistej	233
Althaeae folium – list ibišu	234
Amomi fructus – plod amómu	234
Amomi fructus rotundus – guľatý plod amómu	235
Anemarrhenae asphodeloides rhizoma – podzemok anemarény asfodelovitej	235
Andrographidis herba – vňať andrografky	235
Angelicae archangelicae radix – koreň archangeliky lekárskej	236
Angelicae dahuricae radix – koreň angeliky daurijskej	236
Angelicae fructus – plod angeliky	237
Angelicae pubescentis radix – koreň angeliky dvojítópílkovitej	237
Angelicae sinensis radix – koreň angeliky čínskej	238
Anisi stellati aetheroleum – silica anízovca pravého	239
Anisi stellati fructus – plod anízovca pravého	239
Anserinae herba – vňať nátržníka	239
Armeniacae semen amarum – horké semeno marhule	240
Artemisiae herba – vňať paliny obyčajnej	240
Asperulae herba – vňať lipkavca	241
Astragali mongholici radix – koreň kozinca mongolského	241
Atractylodis lanceae rhizoma – podzemok vretenníkovca kopijovitého	242
Atractylodis macrocephalae rhizoma – podzemok vretenníkovca veľkohlavého	242
Aucklandiae radix – koreň nevädzovky	243
Aurantii amari epicarpium et mesocarpium – oplodie citrónovníka horkého	243
Aurantii amari flos – kvet citrónovníka horkého	244
Avellanae folium – list liesky	244
Ballotae nigrae herba – vňať baloty čiernej	244
Basilici herba – vňať bazalky	245
Belamcandae chinensis rhizoma – podzemok kosatca čínskeho	245
Bellidis flos – kvet sedmokrásy	246
Berberidis aristatae caulis – stonka dráča ostitého	246
Bistortae rhizoma – podzemok hadovníka	247
Bucco folium – list buko	247
Bupleuri radix – koreň prerastlíka	248
Calami rhizoma – podzemok puškvorca	248
Calcatrippae flos – kvet ostrôžky	249
Callunae flos – kvet vresu	249
Callunae herba – vňať vresu	250
Cannabis flos – kvet konopy	250
Carthami flos – kvet požltu	251
Caryophylli flos – kvet klinčekovca	252
Chelidonii herba – vňať lastovičníka	252
Cichorii herba – vňať čakanky	253
Cinchonae cortex – kôra chinínovníka	254
Citri reticulatae epicarpium et mesocarpium – oplodie mandarínkovníka	254
Clematidis armandii caulis – stonka plamienka Armandovho	255
Codonopsidis radix – koreň pazvončeka	255
Coicis semen – semeno slzovky	256
Condurango cortex – kôra marsdénie (kondurangová kôra)	256
Coptidis rhizoma – podzemok niťolistu	257
Coriandri fructus – plod koriandra	257
Corydalis rhizoma – podzemok chochlačky	258
Crataegi fructus – plod hlohu	258

Cyani flos cum calyce – kvet nevädze so zákrovom	259
Cyani flos sine calyce – kvet nevädze bez zákrovu	259
Cyathulae radix – koreň cyatuly	259
Cynosbati fructus – plod ruže (šípka)	260
Dioscoreae nipponicae rhizoma – podzemok dioskórey východoázijskej	261
Dioscoreae oppositifoliae rhizoma – podzemok dioskórey protistojnolistej	261
Drynariae rhizoma – podzemok drynárie	261
Ecliptae herba – vňať múčnice	262
Ecliptae herba cum radice – vňať múčnice s koreňom	262
Ephedrae herba – vňať chvojníka	262
Eucommiae cortex – kôra eukómie	263
Euphrasiae herba – vňať očianky	264
Evodiae fructus – plod včelovníka	264
Fagopyri herba – vňať pohánky	265
Farfarae flos – kvet podbeľu	265
Farfarae folium – list podbeľu	266
Forsythiae fructus – plod zlatovky	267
Fraxini chinensis cortex – kôra jaseňa čínskeho zobákolistého	267
Fritillariae thunbergii bulbus – hľuza korunky Thunbergovej	268
Galegae herba – vňať jastrabiny	268
Galeopsidis herba – vňať konopnice	269
Ganoderma lucidum – lesklokôrovka obyčajná	269
Gardeniae fructus – plod gardénie	270
Gastrodiae rhizoma – podzemok gastródie	271
Hibisci sabdariffae flos – kvet ibišteka krvavého	271
Houttuyniae herba – vňať chameleónky	271
Hydrastis rhizoma – podzemok voduľky	272
Hyssopi herba – vňať yzopu	273
Chaenomeles fructus – plod dulovca	273
Chrysanthemi flos – kvet chryzantémy	274
Iridis rhizoma – podzemok kosatca	274
Isatidis radix – koreň farbovníka	274
Lamii albi flos – kvet hluchavky bielej	275
Leonuri japonici herba – vňať srdcovníka japonského	276
Ligustici chuanxiong rhizoma – podzemok kôprovnička čínskeho	276
Ligustici radix et rhizoma – koreň a podzemok kôprovnička	277
Linariae herba – vňať pyšteka	278
Lonicerae japonicae flos – kvet zemolezu japonského	278
Lycii fructus – plod kustovnice	278
Lycopi herba – vňať karbinca	279
Lythri herba – vňať vrbice	279
Magnoliae biondii flos immaturus – nerozvinutý kvet magnólie Biondiho	280
Magnoliae officinalis cortex – kôra magnólie lekárskej	280
Magnoliae officinalis flos – kvet magnólie lekárskej	281
Malvae arborae flos cum calyce – kvet topoľovky ružovej so zákrovom	281
Malvae mauritiana flos – kvet slezu maurského	282
Manna – manna	282
Morindae officinalis radix – koreň morindovca lekárskeho	282
Myrtilli folium – list čučoriedky	283
Notoginseng radix – koreň všehoja ženšenovitého	283
Notopterygii rhizoma et radix – podzemok a koreň hansénie	284
Olibanum indicum – gumoživica kadidlovníka (kadidlo indické)	285
Ophiopogonis radix – koreň bradníka	285
Origanum herba – vňať pamajoránu	286
Paeoniae radix alba – biely koreň pivonky	286
Paeoniae radix rubra – červený koreň pivonky	287
Paeoniae suffruticosa cortex (Moutan cortex) – kôra koreňa pivonky krovitej	288
Papaveris rhoeas flos – kvet maku vlčieho	288

Persicae semen – semeno broskyne	289
Persicariae tinctoriae folium – list horčiaku farbiarskeho	289
Petroselini fructus – plod petržlenu	290
Pini pumilionis aetheroleum – silica borovice horskej	290
Pini sylvestris aetheroleum – silica borovice lesnej	291
Piperis fructus – plod piepru	291
Piperis longi fructus – plod piepru dlhého	292
Platycodonis radix – koreň balónovníka	292
Polygalae radix – koreň horčinky (koreň senegy)	293
Polygoni cuspidati rhizoma et radix – podzemok a koreň krídlatky japonskej	294
Polygoni multiflori caulis – stonka krídlatky mnohokvetej	294
Polygoni multiflori radix – koreň krídlatky mnohokvetej	295
Polygoni orientalis fructus – plod horčiaku východného	295
Populi gemma – púčik topoľa	295
Poria – wolfipória kokosová	296
Prunellae spica – klasovitý kvet čiernohlávka	296
Pruni spinosae flos – kvet trnky obyčajnej	297
Puerariae lobatae radix – koreň puerárie horskej laločnatej	297
Puerariae thomsonii radix – koreň puerárie horskej Thomsonovej	297
Pulmonariae folium – list plúcniaka	298
Pulsatillae chinensis rhizoma et radix – podzemok a koreň ponikleca čínskeho	298
Quillajae cortex – kôra kviláje	299
Ratanhiae radix – koreň kramérie	299
Rehmanniae radix – koreň rémanie	300
Robiniae flos – kvet agátu	300
Rosae pseudo-fructus – nepravý plod ruže	301
Rubi fruticosi folium – list ostružiny krovitej (list černice)	301
Salviae miltiorrhizae radix et rhizoma – koreň a podzemok šalvie červenookrovej	301
Salviae trilobae folium – list šalvie krovitej	302
Sambuci fructus – plod bazy	302
Sanguisorbae radix – koreň krvavca	303
Saposhnikoviae radix – koreň vetrolomky	303
Saponariae rubrae radix – koreň mydlice lekárskej	304
Schisandrae chinensis fructus – plod schizandry čínskej	304
Scrophulariae radix – koreň krtičníka	305
Scutellariae baicalensis radix – koreň šišaka bajkalského	305
Serpylli herba – vňať materinej dúšky úzkolistej	306
Serratulae coronatae herba – vňať kosienky korunkatej	306
Sinomenii caulis – stonka mesiačikovca	307
Solidaginis herba – vňať zlatobyle	307
Sophorae flavescentis radix – kvet sofony žltkastej	308
Sophorae japonicae flos – kvet soforovca japonského	308
Sophorae japonicae flos immaturus – nerozvinutý kvet soforovca japonského	309
Sorbi fructus – plod jarabiny	309
Stephaniae tetrandrae radix – koreň stefanie štvortyčinkovej	309
Steviae folium – list stévie	310
Tropaeoli fructus – plod kapucínky	311
Typhae pollis – peľ pálky	311
Uncariae rhynchophyllae ramulus cum uncis – vetvička unkárie zobákovitolistovej	311
Verbenae herba – vňať železníka	312
Veronicae herba – vňať veroniky	313
Visci albi herba – vňať imela bieleho	313
Vitis idaeae folium – list brusnice obyčajnej	314
Zanthoxyli bungeani pericarpium – oplodie žltodreva Bungeho	314

6 TECHNOLOGICKY VÝZNAMNÉ LIEKOPISNÉ DROGY A PRÍRODNÉ SUROVINY	315
6.1 Rastlinné drogy (Plantae medicinales)	
Acaciae gummi – arabská guma	315

Balsamum peruvianum – balzam voňavý peruánsky	315
Balsamum toltanum – balzam voňavý toluánsky	316
Belladonnae folium – list ľuľkovca	316
Digitalis purpureae folium – list náprstníka červeného	317
Ipecacuanhae radix – koreň uragogy	318
Opium crudum – surové ópium	318
Stramonii folium – list durmanu	319
Tragacantha – tragant	320
6.2 Prípravky z rastlinných drog (Plantae medicinales preparatae)	321
Acidum alginicum – kyselina algínová	321
Agar – agar	321
Capsici oleoresina raffinata et normata – olejoživica papriky rafinovaná a štandardizovaná	321
Carrageenanum – karagénan	322
Cellulosi pulvis – práškovaná celulóza	322
Cera carnauba – vosk karnaubský	322
Cyamopsidis seminis pulvis – guma guar	322
Lanugo gossypii absorbens – bavlnená vata	322
Natrii alginas – kyselina algínová, sodná soľ	323
Xanthani gummi – xantánová guma	323
6.3 Silice (Aetherolea)	324
Aurantii dulcis aetheroleum – silica citrónovníka čínskeho (silica pomarančovníka)	324
Cinnamomi cassiae aetheroleum – silica škoricovky čínskej	324
Cinnamomi zeylanici folii aetheroleum – silica listu škoricovníka cejlónskeho	324
Citri reticulatae aetheroleum – silica citrónovníka mandarínkového (silica mandarínkovníka)	325
Citronellae aetheroleum – silica vôňovca	325
Coriandri aetheroleum – silica koriandra	325
Foeniculi amari herbae aetheroleum – silica vňate pravého fenikla	326
Geranii aetheroleum – silica muškátu	326
Limonis aetheroleum – silica citrónovníka pravého (silica citrónovníka)	327
Menthae arvensis aetheroleum partim mentholum depletum – silica mäty roľnej čiastočne zbavená mentolu	327
Myristicae fragrantis aetheroleum – silica muškátovníka voňavého	327
Neroli aetheroleum – silica citrónovníka horkého (silica oranžovníka)	328
Niaouli typo cineolo aetheroleum – silica melaleuky cineolového typu	328
Salviae lavandulifoliae aetheroleum – silica šalvie lekárskej levanduľolistej	328
Salviae sclareae aetheroleum – silica šalvie muškátovej	329
Spicae aetheroleum – silica levandule širokolistej	329
Terebinthinae aetheroleum – silica terpentínová (silica borovice)	329
6.4 Rastlinné a živočíšne oleje (Olea herbaria et animalia)	331
Amygdalae oleum raffinatum – mandľový olej rafinovaný	331
Amygdalae oleum virginale – mandľový olej panenský	332
Arachidis oleum raffinatum – podzemnicový olej rafinovaný	332
Boraginis officinalis oleum raffinatum – olej boráka lekárskeho rafinovaný	333
Carthami oleum raffinatum – poľtový olej rafinovaný	333
Cocois oleum raffinatum – kokosový olej rafinovaný	334
Helianthi annui oleum raffinatum – olej slnečnice ročnej rafinovaný	334
Iecoris aselli domestici oleum – rybí olej z chovaných rýb	334
Iecoris aselli oleum – rybí olej	334
Lini oleum virginale – ľanový olej panenský	335
Maydis oleum raffinatum – kukuričný olej rafinovaný	335
Olivae oleum raffinatum – olivový olej rafinovaný	335
Olivae oleum virginale – olivový olej panenský	336
Piscis oleum omega-3 acidis abundans – rybí olej bohatý na omega-3 kyseliny	336
Rapae oleum raffinatum – repkový olej rafinovaný	336
Salmonis domestici oleum – lososový olej	336
Sesami oleum raffinatum – sezamový olej rafinovaný	337

Soiae oleum raffinatum – sójový olej rafinovaný	337
Theobromatis oleum – olej kakaovníka (kakaové maslo)	337
Tritici aestivi oleum raffinatum – olej pšenice letnej rafinovaný	338
Tritici aestivi oleum virginale – olej pšenice letnej panenský	338
6.5 Škroby (Amyla)	339
Maydis amylum – kukuričný škrob	339
Oryzae amylum – ryžový škrob	339
Pisi amylum – hrachový škrob	339
Solani amylum – zemiakový škrob	339
Tritici amylum – pšeničný škrob	339
6.6 Živice (Resinae)	340
Benzoe sumatranus – živica benzoová sumatranská	340
Benzoe tonkinensis – živica benzoová siamska	340
Colophonium – kolofónia	340
6.7 Dextrány (Dextrani)	342
Dextranum 1 ad iniectabile – dextrán 1 na injekciu	342
Dextranum 40 ad iniectabile – dextrán 40 na injekciu	342
Dextranum 60 ad iniectabile – dextrán 60 na injekciu	342
Dextranum 70 ad iniectabile – dextrán 70 na injekciu	342
7 INÉ VÝZNAMNÉ LÁTKY Z PRÍRODNÝCH ZDROJOV	343
7.1 Vosky (Cerae)	343
Adeps lanae – vosk z ovčej vlny	343
Cera alba – vosk biely	343
Cera flava – vosk žltý	343
7.2 Ostatné látky	344
Cellulosum microcristallinum – mikrokryštalická celulóza	344
Chondroitini natrii sulfas – chondroitínsulfát, dvojsodná soľ	344
Dextrinum – dextrín	344
Guar galactomannanum – galaktomanán gumy guar	344
Heparinum calcicum – heparín, vápenatá soľ	344
Heparinum natricum – heparín, sodná soľ	344
Lacca – šelak	345
Mel – med	345
8 RASTLINNÉ SEKUNDÁRNE METABOLITY AKO ZÁKLAD PRE HUMÁNNE LIEČIVÁ	347
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	361
REGISTRE	405